

MOODLE

Podręcznik prowadzącego

Gimnazjum nr 2 w Końskich
<http://www.gim2-konskie.win.pl/moodle>

Artykuł przeznaczony jest dla nauczycieli chcących wykorzystywać Moodle'a w codziennej pracy. Stanowi on krótki przewodnik opisujący zasady tworzenia kursów on-line za pomocą Moodle'a. Przedstawione są tutaj główne funkcje oraz niektóre najważniejsze decyzje, które prowadzący będzie musiał podjąć.

Zakładamy, że administrator platformy skonfigurował Moodle'a i zainicjował dla Ciebie „pusty” kurs. Następnie musisz się zalogować do systemu używając konta, które posiada prawa nauczyciela czyli zezwala na edycję kursów.

Ustawienia kursu

Na początku przejdź do ramki „Administracja” na stronie głównej kursu i kliknij na „***Ustawienia...***”

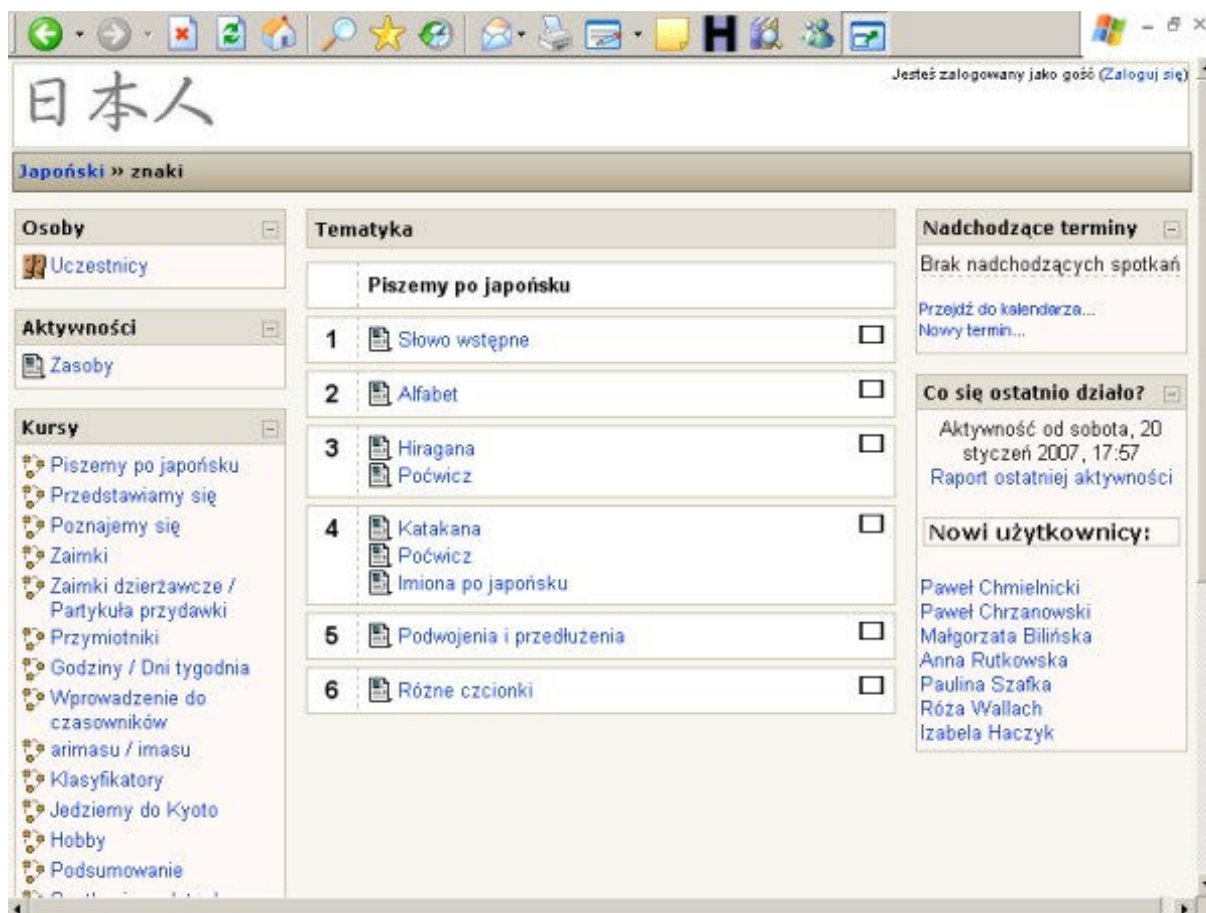
(Uwaga: Wszystkie linki w menu administracyjnym są dostępne tylko dla prowadzącego kurs. Uczniowie zobaczą własną wersję tego bloku zawierającą link do dziennika z ocenami oraz logów jeżeli ta opcja została aktywowana. Pozycje menu administracyjnego pozwalają na zarządzanie uczniami i nauczycielami uczestniczącymi w kursie oraz grupami. Dostępny jest dziennik jak również własna skala ocen i dostęp do forum dyskusyjnego dostępnego tylko dla nauczycieli. Pozwala ono na swobodną wymianę poglądów i informacji dotyczących kursu do których nie mają dostępu uczniowie. Pliki załączane na tym forum także dostępne są tylko dla nauczycieli).

Na stronie Ustawienia możesz zmienić szereg ustawień dotyczących Twojego kursu, począwszy od jego nazwy a skończywszy na dacie jego rozpoczęcia. Nie zostaną tutaj omówione wszystkie ponieważ przy każdym z ustawień widoczna jest ikona pomocy, która udostępnia ich szczegółowy opis. Poniżej opisane jest tylko najważniejsze z tych ustawień - ***układ (format) kursu***. Wpływa on bezpośrednio na sposób pracy uczniów i nauczycieli.

Wybór układu zadecyduje o zasadniczym charakterze kursu i będzie stanowić niejako szablon. Moodle oferuje trzy podstawowe układy:

- ***Układ tygodniowy*** stosowany jest w sytuacji kiedy ustalony jest początek i koniec kursu a prace prowadzone są systematycznie i etapami.
- ***Układ tematyczny*** na pierwszy rzut oka nie różni się od poprzedniego ale usunięte zostały z niego ramy czasowe tak więc można go potraktować jako obszary lub tematy prowadzonych zajęć.
- ***Układ „towarzyski”*** nie zawiera zbyt wiele treści i jest zorganizowany wokół jednego forum wyświetlonego w środkowej kolumnie kursu na którym toczony są dyskusje.

Poniżej przedstawiono przykładowy zrzut ekranu z kursu w układzie tematycznym:

Strona główna kursu podzielona jest na sekcje. Kurs tworzymy dodając odpowiednie zasoby i składowe a tekst wpisywany można odpowiednio formatować również za pomocą HTML-a.

Edytowanie kursu. Składowe i zasoby

Tworzenie kursu obejmuje dodawanie modułów działań (składowych) do strony głównej aby umożliwić korzystanie z nich uczniom. Możesz w każdej chwili zmieniać kolejność tych modułów

Dodawanie lub modyfikowanie zasobów i składowych możliwe jest po **włączeniu trybu edycji**. Można to zrobić klikając na guzik w prawym górnym rogu strony kursu. Wyłączenie trybu edycji odbywa się w analogiczny sposób.

Kiedy tryb edycji jest włączony pojawiają się na stronie poniższe ikony:

- ✎- ikona edycji pozwala na aktualizacje zasobu/składowej znajdujących się obok.
- ❓- ikona pomocy wyświetla okno z pomocą podręczną.
- 👁- otwarte oko oznacza, że zasób/składowa jest widoczna dla uczniów. Po kliknięciu zostanie zamknięte.
- 👁- zamknięte oko oznacza, że zasób/składowa nie jest widoczna dla uczniów. Po kliknięciu zostanie otwarte.
- ➡- strzałki przesuwają element w lewo/prawo.
- 📏- ikona przesunięcia pozwala na przemieszczanie elementu.
- ➡- [ ]- ikona przenieś tutaj pojawia się podczas przenoszenia elementu.
- ✖- ikona usuń bezpowrotnie kasuje element.

W prawym górnym rogu strony kursu dostępny jest guzik **Włącz widok studenta**. Pozwala on wyświetlić kurs takim jakim zobaczą go uczniowie.

Istnieje wiele składowych, które możesz wykorzystywać w swoich kursach.

Komunikację i współpracę ułatwiają **Czat** i **Forum**, odpowiedzi uczniów możesz uzyskać wykorzystując **Głosowanie**. Dołączenie **Wiki** do kursu daje możliwość pracy uczniów wspólnie nad jednym materiałem.

Prace uczniów mogą być dostarczane i oceniane przez nauczycieli z użyciem **Zadań** lub **Warsztatów**. Testy wyboru zapewniają **Quizy** a dla wymagających dostępne są też **Quizy Hot Potatoes**.

Treść kursu możemy zamieścić za pomocą **Lekcji** i **SCORMów**. Zarówno ty sam jak i uczniowie (za twoim pozwoleniem) mogą rozszerzać zasoby **słowników**.

Ankiety oraz **moduł bazy danych** dopełniają wachlarz możliwości. Jeżeli jednak to wszystko nie zapewnia Ci wygody w tworzeniu kursów możesz wykorzystywać **moduły niestandardowe**, które nie są dostarczane wraz z Moodle.

Aktywności kursu (składowe)

Moodle zawiera szeroki wachlarz modułów aktywności, które mogą być wykorzystane do zbudowania kursu dowolnego typu.

? Głosowania

Działanie związane z przeprowadzeniem głosowania jest bardzo proste - prowadzący zadaje pytanie i oferuje szereg możliwych odpowiedzi do wyboru. Moduł ten może być przydatny do przeprowadzenia szybkiej ankiety mającej na celu zachęcić do zastanowienia się nad danym tematem lub umożliwić grupie głosowanie na temat kierunku kursu.

🗳️ Ankiety

Moduł ten oferuje szereg sprawdzonych instrumentów do badań ankietowych, które okazały się przydatne w ocenianiu i stymulowaniu procesu uczenia się w środowisku on-line. Prowadzący mogą wykorzystywać te narzędzia do zbierania od swoich uczniów danych, które pomogą im lepiej poznać swoją grupę i ułatwią dokonanie refleksji na temat swoich metod nauczania.

💬 Czaty

Moduł Czat pozwala uczestnikom na przeprowadzanie na żywo dyskusji poprzez sieć. Jest to użyteczny sposób na lepsze zrozumienie się nawzajem oraz tematu, który jest omawiany - sposób używania czat-pokojów zasadniczo różni się od dyskusji na forum. Moduł Czat zawiera mnóstwo opcji pozwalających na zarządzanie i przeglądanie dyskusji czat.

📓 Dzienniki

Moduł ten obejmuje bardzo ważne działania o charakterze refleksyjnym. Prowadzący prosi uczniów o refleksje na dany temat. Uczniowie mogą przez pewien czas edyto-

wać i modyfikować swoje wypowiedzi, które są poufne i dostępne tylko dla prowadzącego. Prowadzący może skomentować oraz wystawić ocenę dla każdego wpisu do dziennika.

Fora

Ten moduł może być najważniejszy - właśnie w nim odbywa się większość dyskusji. Fora mogą posiadać różną strukturę i mogą umożliwiać ocenę każdego postu przez współuczestników. Posty mogą być przeglądane w różnych formatach i mogą zawierać załączniki. Uczestnicy, którzy są subskrybentami forum otrzymają pocztą elektroniczną kopie każdego nowego postu. Prowadzący może narzucić subskrypcję wszystkim uczestnikom.

Lekcja

Lekcja pozwala na przedstawienie treści w interesujący sposób na wielu stronach. Każda strona zwykle kończy się pytaniem i kilkoma odpowiedziami. W zależności od postępów ucznia, albo idzie on do przodu z materiałem, albo jest cofany. Nawigacja lekcji może być albo uproszczona ale może też być dużo bardziej skomplikowana w zależności od struktury materiału lekcyjnego.

Opisy

Opisy nie stanowią aktywności sensu stricto - są to graficzne interfejsy, które umożliwiają wstawienie tekstu i grafiki pomiędzy inne aktywności na stronie kursu.

Quizy

Moduł ten umożliwia prowadzącemu tworzenie i zadawanie testów w formie quizów składających się z pytań wielokrotnego wyboru, pytań typu prawda/fałsz, oraz pytań wymagających udzielenia krótkich odpowiedzi. Pytania te, uporządkowane według kategorii, przechowywane są w bazie danych i mogą być ponownie wykorzystywane w ramach danego kursu lub nawet przenoszone do innego kursu. Quizy mogą dopuszczać wielokrotne próby znalezienia rozwiązania. Każda próba jest automatycznie sprawdzana i prowadzący może decydować, czy przedstawić swój komentarz czy też udostępnić poprawne odpowiedzi. Moduł ten oferuje narzędzia umożliwiające wystawianie ocen.

Hot Potatoes

Ten moduł umożliwia włączenie do kursu testów, krzyżówek i innych komponentów utworzonych za pomocą programu *Hot Potatoes*.

Pakiety SCORM

Pakiet SCORM jest zestawem treści stworzonym w oparciu o standard SCORM dla obiektów edukacyjnych. Pakiet ten może zawierać strony WWW, grafiki, skrypty JavaScript, prezentacje Flash i wszystko, co działa w przeglądarkach stron WWW. Moduł SCORM pozwala łatwo przesać dowolny trzymający się standardów pakiet SCORM i zrobić z niego część kursu.

Słownik Pojęć

Ten moduł umożliwia stworzenie i utrzymanie zbioru definicji podobnego do słownika. Definicje mogą być wyszukiwane lub przeglądane na wiele sposobów. Słownik Pojęć umożliwia nauczycielom eksportowanie zawartości z jednego słownika pojęć do drugiego (głównego słownika pojęć) w ramach tego samego kursu. Moduł ten umożliwia również automatyczne wygenerowanie odnośników do zawartych definicji w ramach tworzonego kursu.

Warsztaty

Warsztaty są zajęciami wspólnej oceny z ogromną ilością opcji. Pozwalają uczestnikom na ocenianie swoich prac nawzajem, tak samo jak i przykładowych projektów, w wieloraki sposób. Moduł zajmuje się także koordynacją i właściwą dystrybucją tych ocen. Moduł Warsztaty został stworzony przez Ray'a Kingdona.

Wiki

Wiki jest platformą do grupowego tworzenia dokumentów w prostym języku zapisu przy użyciu przeglądarki internetowej. „Wiki Wiki” w języku Hawajskim oznacza „super szybki”. Nazwa dobrze oddaje szybkość tworzenia, zmieniania, poprawiania i aktualizowania dokumentów za pomocą tego modułu. Zasada jest taka, że wszyscy mający prawo edycji mogą wprowadzać dowolne zmiany w dokumentach składających się na serwer Wiki, ale zmiany te są odwracalne. Wszyscy, którzy mają dostęp do serwera Wiki mogą czytać zawarte w nim pliki. Moduł ma opcje ograniczania czytania i edycji.

Zasoby

Zasoby to informacje, które zgodnie z zamierzeniem prowadzącego mają stanowić treść kursu. Mogą to być wcześniej przygotowane pliki przesłane do serwera obsługującego kurs, lub też strony edytowane bezpośrednio w Moodle albo zewnętrzne strony WWW, które zostały uczynione częścią kursu. Szeroki wachlarz możliwości Moodle pozwala na zamieszczanie prawie wszystkich typów zasobów w postaci elektronicznej. Mogą one być dodawane w trybie edycji za pomocą menu rozwijanego.

Strona tekstowa to jeden z najprostszych formatów. Jeżeli jednak potrzebujesz więcej możliwości formatowania dokumentu proponujemy **stronę HTML** i wykorzystanie edytora WYSIWYG.

Jeżeli posiadasz już przygotowany dokument możesz załączyć go jako **plik**, **lub odnośnik do strony internetowej** lub po prostu wyświetlić **zawartość katalogu** twojego kursu i pozwól uczniom wybierać samodzielnie potrzebne pliki. Jeżeli posiadasz **pakiet IMS** to również możesz go w łatwy sposób dołączyć do kursu.

Krótkie opisy oraz podział załączników można wykonać stosując **etykiety**.

Typy zasobów

- **Strona tekstowa**

Ten typ zasobu jest po prostu zwykłym tekstem. Moodle przeprowadza proste formatowanie na tekście aby wyglądał przyzwoicie.

Formatowanie tekstu

Podczas pisania tekstów w Moodle dostępnych jest kilka rodzajów formatowania tekstu. Wybór któregoś z nich zależy od Twojego doświadczenia, oraz od przeglądarki internetowej, z której korzystasz.

1. Autoformatowanie w Moodle

Jest to najbardziej odpowiedni format jeżeli do wprowadzania tekstu wykorzystujesz normalne formularze WWW (zamiast edytora Richtext HTML). Wystarczy po prostu wpisać tekst, podobnie jak w przypadku pisania wiadomości e-mail. Po zapisaniu wprowadzonego tekstu, Moodle automatycznie wykona kilka czynności formatujących. Przykładowo, adresy URL takie jak:

<http://www.gim2-konskie> lub nawet www.gim2-konskie zostaną zamienione na odnośniki.

Przeniesienia linii zostaną zachowane, a puste linie rozpoczną nowe akapity. Znaki tworzące emotikony, takie jak :-) zostaną automatycznie zamienione na ich graficzne odpowiedniki. Możliwe jest też osadzenie kodu HTML.

2. Zwykły tekst

Format ten jest przydatny gdy Twój tekst ma zawierać dużo kodu HTML, lub innego kodu, który ma zostać przedstawiony w niezmienionej postaci. Format ten przekształca kody emotikon oraz nowych linii, ale poza tym tekst pozostaje niezmienny.

3. Format HTML

Format ten zakłada, że wprowadzany tekst jest czystym kodem HTML. Jest to format domyślny jeżeli do edycji tekstu używasz edytora HTML - wszystkie polecenia dostępne w pasku narzędzi tworzą kod HTML. Nawet jeżeli nie korzystasz z edytora Richtext HTML, możesz zastosować kod HTML w swoim tekście - rezultat powinien być w pełni zgodny z Twoimi zamierzeniami. W przeciwieństwie do opcji autoformatowania w Moodle, tekst nie jest automatycznie formatowany.

- **Strona HTML**

Ten typ zasobu pozwala z łatwością stworzyć kompletną stronę WWW - zwłaszcza gdy używasz edytora HTML. Strona jest zapisana w bazie danych, nie jako plik. Możesz robić praktycznie wszystko - łącznie z załączaniem skryptów JavaScript.

- **Pliki i strony WWW**

Ten rodzaj zasobu pozwala Ci włączyć do kursu już istniejące materiały, takie jak strony WWW, pliki audio i video, dokumenty Word lub animacje flash. Pliki dowolnego typu mogą zostać dołączone do kursu i umieszczone na serwerze. Pliki zapisane w serwerze możesz przenosić, edytować, usuwać lub zmieniać ich nazwę. Typowe stro-

ny WWW są wyświetlane tak, jak gdyby odwiedzono je bezpośrednio. Pliki multimedialne są jednak obsługiwane przez inteligentne systemy. Np. pliki MP3 są nadawane za pomocą wbudowanego odtwarzacza streaming audio. Oznacza to, że użytkownik usłyszy treść pliku zanim go całkowicie pobierze na dysk. Odpowiednie systemy wprowadzono do odtwarzania filmów i animacji flash. Treść możesz wyświetlać w nowym oknie, ramce lub normalnie w oknie z elementami kursu.

- **Katalog plików**

Zasób ten wyświetla cały katalog (i podkatalogi) z obszaru plików kursu. Uczniowie mogą przeglądać dzięki niemu te pliki.

- **Etykiety**

Etykiety są trochę inne od innych zasobów ponieważ są to teksty lub obrazki wyświetlane pomiędzy linkami do innych składowych kursu.

Po dodaniu składowych i zasobów możesz zamieniać ich pozycję w rozkładzie kursu poprzez kliknięcie ikon przedstawiających małe strzałki (↑ ↓) przy każdym działaniu. Możesz również usuwać działania przy pomocy ikony przedstawiającej krzyżyk ✕, oraz edytować przy pomocy ikony edycji ✎.

Bloki

Strona główna kursu zwykle zawiera bloki po lewej i prawej stronie, natomiast środkowa kolumna wypełniona jest treścią kursu. Kiedy włączona jest edycja bloki mogą być dowolnie przemieszczane w górę, w dół, lewo i prawo a także ukrywane i usuwane.

Bloki dostarczają dodatkowych informacji i funkcjonalności zarówno dla ucznia jak i prowadzącego. Te z nich, które nie są dołączone do standardowej instalacji Moodle mogą być dodane przez administratora.

Porady

- Zapisz się na wszystkie fora, w ten sposób będziesz mógł śledzić pracę swoich uczniów.
- Zachęć uczniów, do uzupełnienia swojego profilu (włączając w to zdjęcia). Przeczytaj je, to pozwoli Ci zapoznać się z nimi i odpowiadać na ich potrzeby.
- Pisz notatki i zamieszczaj je na prywatnym forum nauczycielskim, ułatwia to pracę zwłaszcza kiedy prowadzących jest wielu.
- Przeglądaj logi w menu administracyjnym, znajduje się tam link do okienka, które odświeża się co minutę i wyświetla raport aktywności na platformie z ostatniej godziny. Pozwoli to śledzić na bieżąco działania w systemie oraz aktywność uczniów.
- Raporty aktywności (obok nazwiska na liście użytkowników lub w profilu użytkownika) pozwalają śledzić prace każdego użytkownika z osobna.
- Na bieżąco odpowiadaj na pytania uczniów, nie odkładaj tego na później. Zapobiega to nadmiernemu gromadzeniu się prac ale przede wszystkim mobilizuje uczniów do dalszej pracy.
- Nie bój się eksperymentów, pozwolą Ci one lepiej zapoznać się z Moodle. Jest naprawdę trudno coś zepsuć a nawet jeśli to zwykle łatwo można to naprawić.
- Kiedy się zgubisz, pasek nawigacyjny na górze każdej strony pozwala łatwo zorientować się w jakim obszarze platformy aktualnie się znajdujesz.